

Vastaus nuorisovaltuuston aloitteeseen väittely-, MUN- ja kansalaistaitoihin keskittyvien kerhojen vahvistamisesta Vantaan peruskouluissa / KK

VD/6098/00.02.03.00/2025

KK/PK/AV/RH/SR

Vantaan nuorisovaltuusto esittää, että Vantaan peruskouluihin lisätään resursseja (esimerkiksi opettajan tuntiresursointi tai järjestöyhteistyö) seuraavasti:

- Jokaisella koulualueella toimisi vähintään yksi väittely-, Model United Nations (MUN)- tai kansalaistaitoihin keskittyvä kerho.
- Kaupungissa järjestettäisiin vuosittain peruskoulujen MUN- ja väittelykilpailu, joka kokoaisi yhteen eri koulujen oppilaita.
- Pilotointi voidaan aloittaa 3–4 koulussa, ja resursointi sisältäisi opettajalle pienen tuntivähennyksen (0,5–1 h/viikko) tai yhteistyön esimerkiksi nuorisojärjestöjen kanssa (esim. YK-liitto, Nuva ry).

Pilotin seuranta ja arviointi:

- osallistujamäärä per kerho ja kilpailu
- perustettujen kerhojen määrä koulualueittain
- oppilaiden palaute (kyselyt ja haastattelut)
- vaikutus oppilaiden poissaoloihin ja kouluviihtyvyyteen

Perustelut

1. Tulevaisuuden työelämässä ja yhteiskunnassa tarvittavat taidot.

- OECD:n (2018) raportin mukaan ns. 21. vuosisadan taidot – kriittinen ajattelu, yhteistyö, esiintymistaito ja yhteiskunnallinen ymmärrys – ovat yhtä tärkeitä kuin perinteiset oppiaineet.
- Väittely- ja MUN-toiminta kehittävät näitä taitoja käytännönläheisesti: oppilaat oppivat argumentoimaan, kuuntelemaan eri näkökulmia ja toimimaan yhteistyössä.

2. Tutkitusti oppimista ja hyvinvointia vahvistavaa toimintaa.

- Helsingin yliopiston (2021) koulutustutkimuksen mukaan osallistavat kerhot ja oppilaskeskeiset menetelmät lisäävät kouluviihtyvyyttä ja motivaatiota.
- YK-liiton ja koulujen järjestämissä MUN-simulaatioissa on havaittu, että osallistajat saavat lisää rohkeutta esiintymiseen sekä vahvistavat kielitaitoaan ja kulttuurien välistä ymmärrystä.

3. Kansainväliset ja kansalliset hyvät käytännöt.

- Iso-Britannia ja Yhdysvallat ovat pitkään hyödyntäneet väittely- ja MUN-toimintaa osana koulukasvatusta, ja tutkimukset osoittavat sen tukevan oppimistuloksia sekä demokratiataitoja.
- Suomessa esimerkiksi Helsinki ja Espoo ovat jo toteuttaneet koulujen MUN-simulaatioita ja väittelykerhoja yhteistyössä yliopistojen ja järjestöjen kanssa, ja palaute on ollut erittäin myönteistä.
- Myös Koivukylän koulu voitti yläkoululaisten väittelyn SM-kilpailussa – osoitus siitä, että osaamista ja intoa on paikallisesti. (vaittelykilpailu.wixsite.com)

Kilpailun järjestämisen kustannukset pysyvät vähäisinä, koska tiloja voidaan hyödyntää koulujen ja kaupungin tiloista, ja tapahtumaa voidaan toteuttaa yhteistyössä järjestöjen kanssa. Pienellä panostuksella saadaan aikaan merkittäviä hyötyjä oppilaiden hyvinvoinnin, oppimisen ja osallisuuden vahvistamisessa.

5. Linkitty Vantaan strategiaan tavoitteisiin.

- Aloite tukee Vantaan hyvinvointi- ja oppimisen ohjelmia, jotka painottavat nuorten osallisuutta ja yhdenvertaisia mahdollisuuksia.
- Toiminta kehittää myös nuorten demokratiataitoja, mikä vahvistaa kaupunkilaisten osallisuutta pitkällä aikavälillä.

Yhteenveto

Nuorisovaltuusto katsoo, että väittely-, MUN- ja kansalaistaitoihin keskittyvien kerhojen vahvistaminen on **kustannustehokas, konkreettinen ja vaikuttava tapa** lisätä nuorten osallisuutta, vuorovaikutustaitoja ja yhteiskunnallista ymmärrystä. Pilotin toteuttaminen antaisi Vantaalle arvokasta tietoa kustannuksista, hyödyistä ja oppilaiden kokemuksista ennen mahdollista laajempaa käyttöönottoa.

Monet vantaalaiset nuoret eivät osallistu valtakunnallisiin kilpailuihin, kuten Suomen kansallisiin väittelykilpailuihin tai vuosittaiseen HELIMUNiin, koska koulu ei tarjoa siihen tarvittavia resursseja, eivätkä useimmat oppilaat edes tiedä tällaisista mahdollisuuksista. Uusimaalaiset koulut, jotka järjestävät tai isännöivät tunnustettuja tapahtumia (esim. HELIMUN) tai menestyvät kilpailuissa (esim. Koivukylän koulu, EIS), ovat laajemmin näkyvillä oppilaille, huoltajille ja yhteistyökumppaneille. Tämä lisää koulun vetovoimaa ja mainetta.

Kasvatuksen ja oppimisen toimiala toteaa vastauksenaan seuraavaa:

Kasvatuksen ja oppimisen toimiala kiittää hyvästä aloitteesta. Aloitteessa esitetyt perustelut oppilaiden vaikutusmahdollisuuksien ja osallisuuteen keskittyvän toiminnan hyödyistä ovat kiistattomat. Kaupunki näkee osallisuuden ja toimijuuden myös keskeisinä keinoina positiivisen tulevaisuuskuvan rakentamisessa. Strategiakaudella perusopetuksen tavoitteena on edelleen vahvistaa oppilaiden toimijuutta ja siten kouluun ja yhteiskuntaan kiinnittymistä.

Koulujen kerho- ja vapaa-ajantoiminnan rahoitus perustuu ensisijaisesti Opetushallituksen kerhotoiminnan avustukseen sekä opetus- ja kulttuuriministeriön avustuksella toteutettavaan Harrastusten Vantaa-toimintamalliin. Avustusten käyttökriteerit on määritelty valtakunnallisesti. Harrastusten Vantaa -mallissa järjestettävät harrastukset tulee valita lasten ja nuorten kuulemisesta saatujen toiveiden pohjalta. Vantaalla toiveita kartoitetaan vuosittaisella harrastustoivekyselyllä.

Aloitteessa esitetyt aiheet – väittely, MUN-toiminta ja kansalaistaidot – sopivat teemoina hyvin Opetushallituksen kerhotoiminnan ohjeistuksiin ja siten kerhotoiminnan piiriin. Kouluilla on mahdollisuus ottaa niitä mukaan toimintaansa resurssiensa ja oppilaiden kiinnostuksen mukaisesti. Kerhotoiminnan järjestäminen ei kuitenkaan ole kouluja velvoittavaa. Lisäksi on tärkeää todeta, että opetussuunnitelma ei velvoita kouluja järjestämään tietynsisältöisiä kerhoja, eikä kerhotoiminnan sisältöjä voida määritellä yhtä

velvoittavasti kuin opetuksen sisältöjä. Myös kerhojen osalta on tärkeää antaa lapsille ja nuorille mahdollisuus osallistua tarjonnan suunnitteluun.

Kaupunki ohjaa kouluja huomioimaan kerhotoiminnassaan mahdollisuuksien mukaan myös Vantaan strategisia tavoitteita eli siten myös vaikuttamisen ja osallisuuden teemoja. Jo kuluvan kerhohankekauden aikana kouluja on kannustettu järjestämään kerhorahoituksella myös erilaisia toimijuuteen innostavia kerhoja (esimerkiksi kestävän tulevaisuuden teemat). Kouluilta kerättyjen tietojen perusteella kuluvana lukuvuonna Vantaan perusopetuksen kouluissa on järjestetty myös oppilaiden osallisuutta ja vaikuttamisvalmiuksia tukevia kerhoja, kuten ympäristöteemoihin keskittyviä ryhmiä, vaikuttamisen taitoihin keskittyviä kerhoja ja uutis- ja mediatoimintaan liittyvää kerhotoimintaa.

Aloitteen teemojen mukaisen kerhotoiminnan laajeneminen on toivottavaa, ja kaupunki kannustaa kouluja edelleen ensi lukuvuoden suunnittelussa kehittämään kerhotoimintaa oppilaiden osallisuutta vahvistavaan suuntaan. Viemme mielellämme muutoinkin viestiä eteenpäin koulujen suuntaan, jotta nämä teemat voivat nousta esiin kerhotoiminnan suunnittelussa niissä kouluissa, joissa se on toiminnallisesti mahdollista.

Kaupunginhallitus 13.4.2026

Kasvatuksen ja oppimisen toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään antaa nuorisovaltuustolle toimialan esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus.

Liitteet:

- Nuorisovaltuuston aloite väittely-, MUN- ja kansalaistaitoihin keskittyvien kerhojen vahvistamisesta Vantaan peruskouluissa

Täytäntöönpano: Lakiasiat ja päätösvalmistelu

Muutoksenhakuohje: 3.1 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

opetuspäällikkö Pepita Kaskentaus, puh. 040 720 2962

ruotsinkielisten palveluiden johtaja Anders Vikström, puh. 043 825 7442

iltapäivätoiminnan koordinaattori Riikka Hakola, puh. 040 629 9971

(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)